

**KARTA PRAW I OBOWIĄZKÓW PACJENTA
w Szpitalu Specjalistycznym im. Henryka Klimontowicza
w Gorlicach**

§ 1

Niniejsza Karta Praw i Obowiązków Pacjenta, stanowiąca integralną część Statutu - zawiera unormowania prawne wynikające z:

- 1). Konstytucji,
- 2). ustaw:
  - a) o zakładach opieki zdrowotnej,
  - b) o ochronie zdrowia psychicznego,
  - c) o pobieraniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów,
  - d) o zawodach pielęgniarstwa i położniczym,
  - e) o zawodzie lekarza.

Rozdział I

Prawa Pacjenta wynikające z przepisów Konstytucji

§ 2

Każdy obywatel ma prawo do ochrony zdrowia.

§ 3

Każdy obywatel ma prawo do równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, na warunkach i w zakresie określonych w ustawie.

Rozdział II

Prawa Pacjenta wynikające z ustawy o zakładach opieki zdrowotnej

§ 4

Pacjent zgłaszający się do Zakładu ma prawo do natychmiastowego udzielenia mu świadczeń zdrowotnych ze względu na zagrożenie życia lub zdrowia, niezależnie od okoliczności.

§ 5

Pacjent w Zakładzie ma prawo do:

1. świadczeń zdrowotnych odpowiadających wymaganiom wiedzy medycznej, a w sytuacji ograniczonych możliwości udzielenia odpowiednich świadczeń, do korzystania z rzetelnej, opartej na kryteriach medycznych procedury ustalającej kolejność dostępu do świadczeń,
2. udzielania Mu świadczeń zdrowotnych przez osoby uprawnione do ich udzielania, w pomieszczeniach i przy zastosowaniu urządzeń odpowiadających określonym wymaganiom fachowym i sanitarnym,
3. informacji o swoim stanie zdrowia,
4. wyrażenia zgody albo odmowy - na udzielenie Mu określonych świadczeń zdrowotnych, po uzyskaniu odpowiedniej informacji, z wyłączeniem świadczeń zdrowotnych, których udzielanie bez zgody pacjenta regulują właściwe przepisy,
5. intymności i poszanowania godności w czasie udzielania świadczeń zdrowotnych,

6. umierania w spokoju i godności,
7. udostępniania Mu dokumentacji medycznej lub wskazania innej osoby, której dokumentacja ta może być udostępniana,
8. zapewnienia ochrony danych zawartych w dokumentacji medycznej dotyczącej Jego osoby,
9. dostępu do informacji o prawach pacjenta.
10. zapewnienia Mu:
  - a) środków farmaceutycznych i materiałów medycznych,
  - b) pomieszczenia i wyżywienia odpowiedniego do stanu zdrowia,
  - c) opieki duszpasterskiej.
11. dodatkowej opieki pielęgnacyjnej sprawowanej przez osobę bliską lub inną osobę wskazaną przez Siebie,
12. kontaktu osobistego, telefonicznego lub korespondencyjnego z osobami z zewnątrz,
13. wskazania osoby lub instytucji, którą Zakład obowiązany jest powiadomić o pogorszeniu się stanu zdrowia powodującego zagrożenie życia albo w razie Jego śmierci,
14. wyrażenia zgody albo odmowy na umieszczenie Go w Zakładzie, chyba że na podstawie właściwych przepisów możliwe jest przyjęcie do Zakładu bez wyrażenia zgody,
15. wypisania z Zakładu na własne żądanie i uzyskania od lekarza informacji o możliwych następstwach zaprzestania leczenia w Zakładzie, po złożeniu pisemnego oświadczenia o wypisaniu z Zakładu na własne żądanie,
16. udzielenia mu niezbędnej pomocy i przewiezienia Go do innego szpitala, w sytuacji gdy pomimo decyzji uprawnionego lekarza o potrzebie niezwłocznego przyjęcia do szpitala nie może być do tego szpitala przyjęty.

§ 6

Koszty realizacji uprawnień, o których mowa w § 5 pkt. 11 i 12 nie mogą obciążać Zakładu.

Rozdział III **Prawa Pacjenta wynikające z ustawy o zawodzie lekarza**

§ 7

Pacjent ma prawo do:

1. świadczeń zdrowotnych udzielanych przez lekarza, zgodnie ze wskazaniami aktualnej wiedzy medycznej, dostępnymi lekarzowi metodami i środkami zapobiegania, rozpoznawania leczenia chorób, zgodnie z zasadami etyki zawodowej oraz z należytą starannością,
2. uzyskania od lekarza pomocy lekarskiej w każdym przypadku, gdy zwłoka w jej udzieleniu mogłaby spowodować niebezpieczeństwo utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia, oraz w innych przypadkach nie cierpiących zwłoki,
3. uzyskania od lekarza przystępnej informacji o swoim stanie zdrowia, rozpoznaniu, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych, leczniczych, dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania albo zaniechania, wynikach leczenia oraz rokowaniu,
4. żądania od lekarza informacji o swoim stanie zdrowia i o rokowaniu wówczas, gdy sądzi, że lekarz ogranicza mu informację z uwagi na jego dobro,
5. decydowania o osobach, którym lekarz może udzielać informacji, o których mowa w pkt. 3,
6. decydowania o tym, czy lekarz będzie udzielał Mu informacji, o których mowa w pkt. 3,
7. decydowania o przeprowadzeniu przez lekarza badania lub udzielania Mu innego świadczenia zdrowotnego,
8. wyrażenia zgody (odmowy) na wykonanie zabiegu operacyjnego albo zastosowania wobec Niego metody leczenia lub diagnostyki stwarzającej podwyższone ryzyko; w celu

podjęcia przez Pacjenta decyzji lekarz musi udzielić mu informacji, o której mowa w pkt. 3,

9. uzyskania od lekarza informacji jeżeli w trakcie wykonywania zabiegu, bądź stosowania określonej metody leczenia lub diagnostyki, w związku z wystąpieniem okoliczności stanowiących zagrożenie dla życia lub zdrowia Pacjenta, lekarz dokonał zmian w ich zakresie,
10. poszanowania przez lekarza Jego intymności i godności osobistej,
11. wyrażania zgody (odmowy) na uczestniczenie przy udzielanych mu świadczeniach zdrowotnych osób innych niż personel medyczny niezbędny ze względu na rodzaj świadczeń,
12. wnioskowania do lekarza o zasięgnięcie przez niego opinii właściwego lekarza specjalisty lub zorganizowania konsylium lekarskiego,
13. dostatecznie wcześniejszego uprzedzenia Go przez lekarza o zamiarze odstąpienia od Jego leczenia i wskazania Mu realnych możliwości uzyskania określonego świadczenia zdrowotnego u innego lekarza lub w innym zakładzie opieki zdrowotnej,
14. zachowania w tajemnicy informacji dotyczących Jego osoby, a uzyskanych przez lekarza w związku z wykonywaniem zawodu,
15. uzyskania od lekarza informacji o niekorzystnych dla Niego skutkach, w przypadku wyrażenia zgody na ujawnienie dotyczących go informacji, będących w posiadaniu lekarza, a ponadto pacjent, któremu zaproponowano poddanie się eksperymentowi medycznemu ma prawo do:
  - a) wyrażenia zgody lub odmowy na udział w eksperymencie medycznym po uprzednim poinformowaniu Go przez lekarza o celach, sposobach i warunkach przeprowadzenia eksperymentu, spodziewanych korzyściach leczniczych lub poznawczych, ryzyku oraz o możliwościach cofnięcia zgody i odstąpienia od udziału w eksperymencie w każdym jego stadium,
  - b) informacji od lekarza o niebezpieczeństwie dla zdrowia i życia, jakie może spowodować natychmiastowe przerwanie eksperymentu,
  - c) cofnięcia zgody na eksperyment medyczny w każdym stadium eksperymentu.

Rozdział IV

Prawa Pacjenta wynikające z ustawy o zawodzie pielęgniarki i położnej

§ 8

Pacjent ma prawo do:

1. świadczeń zdrowotnych udzielanych przez pielęgniarkę, położną, posiadającą prawo wykonywania zawodu, zgodnie z aktualną wiedzą medyczną, dostępnymi jej metodami i środkami, zgodnie z zasadami etyki zawodowej oraz ze szczególną starannością,
2. udzielenia pomocy przez pielęgniarkę, położną, zgodnie z posiadanymi przez nią kwalifikacjami, w każdym przypadku niebezpieczeństwa utraty przez Niego życia lub poważnego uszczerbku na Jego zdrowiu,
3. uzyskania od pielęgniarki, położnej informacji o Swoich prawach,
4. uzyskania od pielęgniarki, położnej informacji o Swoim stanie zdrowia, w zakresie związanym ze sprawowaną przez pielęgniarkę, położną, opieką pielęgniacyjną,
5. zachowania w tajemnicy informacji związanych z Jego osobą, a uzyskanych przez pielęgniarkę, położną w związku z wykonywaniem zawodu.

Rozdział V

Prawa Pacjenta wynikające z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego

§ 9

Pacjent z zaburzeniami psychicznymi, chory psychicznie lub upośledzony umysłowo, przebywający w Oddziale Psychiatrycznym - ma prawo do:

1. bezpłatnych świadczeń zdrowotnych,
2. bezpłatnych leków i artykułów sanitarnych oraz pomieszczenia i wyżywienia odpowiedniego dla stanu zdrowia,
3. zapewnienia rodzaju metod postępowania leczniczego właściwych nie tylko z uwagi na cele zdrowotne, ale także ze względu na Jego interesy oraz inne Jego dobro osobiste i dążenie do poprawy Jego zdrowia w sposób najmniej dla Pacjenta uciążliwy,
4. porozumiewania się bez ograniczeń z rodziną i innymi osobami,
5. wystąpienia o okresowe przebywanie poza Zakładem bez wypisywania go z Zakładu, jeżeli nie zagraża to Jego życiu albo życiu i zdrowiu innych ludzi,
6. uprzedzenia Go o zamiarze zastosowania wobec niego przymusu bezpośredniego; dopuszczenie zastosowania tego środka wobec Pacjenta musi wynikać z ustawy,
7. uprzedzenia o zamiarze przeprowadzenia badania psychiatrycznego bez Jego zgody oraz podania przyczyn takiej decyzji; badanie takie może być przeprowadzone, jeżeli zachowanie Pacjenta wskazuje na to, że z powodu zaburzeń psychicznych może zagrażać bezpośrednio własnemu życiu albo życiu lub zdrowiu innych osób, bądź nie jest zdolny do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,
8. wyrażenia zgody lub odmowy na przyjęcie na Oddział Psychiatryczny, z wyłączeniem sytuacji, gdy przepisy ustawy dopuszczają przyjęcie do Zakładu bez zgody Pacjenta,
9. poinformowania i wyjaśnienia Mu przez lekarza przyczyny przyjęcia na Oddział Psychiatryczny w sytuacji, gdy nie wyraził na to zgody oraz uzyskania informacji o przysługujących Mu w tej sytuacji prawach,
10. cofnięcia uprzednio wyrażonej zgody na przyjęcie do Oddziału Psychiatrycznego,
11. niezbędnych czynności leczniczych mających na celu usunięcie przyczyny przyjęcia Go na Oddział bez Jego zgody i zapoznania go z planowanym postępowaniem leczniczym,
12. wypisania z Oddziału Psychiatrycznego, jeżeli przebywa w nim bez wyrażenia przez siebie zgody, jeżeli ustały przyczyny jego przyjęcia i pobytu w Oddziale bez takiej zgody,
13. pozostania na Oddziale Psychiatrycznym w sytuacji, o której mowa w pkt. 12, za swoją później wyrażoną zgodą, jeżeli w ocenie lekarza, Jego dalszy pobyt w tym Oddziale jest celowy,
14. złożenia, w dowolnej formie, wniosku o nakazanie wypisania go z Oddziału Psychiatrycznego,
15. wystąpienia do sądu opiekuńczego o nakazanie wypisania z Oddziału Psychiatrycznego, po uzyskaniu odmowy wypisania z Oddziału na wniosek oraz informacji o terminie i sposobie złożenia wniosku do sądu opiekuńczego,
16. złożenia wniosku o ustanowienie kuratora, jeżeli przebywając w Zakładzie potrzebuje pomocy do prowadzenia wszystkich swoich spraw, albo spraw określonego rodzaju, oraz ma prawo do tego, aby osoby wykonujące czynności wynikające z ustawy zachowały w tajemnicy wszystko co go dotyczy, a o czym powzięły wiadomość wykonując czynności wynikające z ustawy.

Rozdział VI

Prawa Pacjenta wynikające z ustawy o pobieraniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów

§ 10

1. Pacjent ma prawo do:
  - 1). wyrażenia i cofnięcia w każdym czasie sprzeciwu na pobranie po Jego śmierci komórek, tkanek i narządów,
  - 2). dobrowolnego wyrażenia przed lekarzem zgody na pobranie od Niego za życia komórek, tkanek lub narządów w celu ich przeszczepienia określonemu biorcy, jeżeli ma pełną zdolność do czynności prawnych,
  - 3). ochrony danych osobowych dotyczących dawcy/biorcy przeszczepu i objęcia ich tajemnicą.
2. Pacjent mający być biorcą ma prawo do umieszczenia go na liście osób oczekujących na przeszczepienie komórek, tkanek i narządów i być wybrany jako biorca w oparciu o kryteria medyczne.

Rozdział VII

Inne prawa Pacjenta

§ 11

Pacjent ma prawo do otrzymania zakresu świadczeń zdrowotnych zawartych w Statucie Szpitala Specjalistycznego im. Henryka Klimontowicza w Gorlicach.

§ 12

1. Pacjent ma prawo do złożenia skargi (w formie ustnej lub pisemnej) – w przypadku naruszenia jego praw, do:
  - 1). Ordynatora Oddziału,
  - 2). Naczelnej Pielęgniarki Szpitala,
  - 3). Kierownika Działu Organizacji i Nadzoru,
  - 4). Z-cy Dyrektora ds. Medycznych,
  - 5). Dyrektora Zakładu
2. Skargi wyrażane w formie ustnej są przyjmowane przez osoby, o których mowa w ust. 1, w wyznaczonych godzinach, do protokołu.
3. Skargi wyrażane w formie pisemnej są przyjmowane przez Kierownika Działu Organizacji i Nadzoru, tam rejestrowane i po wyjaśnieniu – przechowywane.
4. Skargi są wyjaśniane przez powołaną do tego celu komisję złożoną z:
  - 1). Z-cy Dyrektora ds. Medycznych,
  - 2). Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Izby Lekarskiej w Gorlicach,
  - 3). Przewodniczącego Gorlickiego Koła PTL,
  - 4). Kierownika Działu Organizacji i Nadzoru,
  - 5). Kierownika komórki organizacyjnej, której skarga dotyczy (z wyjątkiem, gdy jest on podmiotem skargi).
5. O zgłaszanych skargach, przeprowadzonych wyjaśnieniach i ewentualnych konsekwencjach w stosunku do pracowników Zakładu informowany będzie Dyrektor Zakładu i Rada Społeczna.

§ 13

Po wyczerpaniu trybu administracyjnego wewnątrz jednostki - Pacjent ma prawo do złożenia skargi do:

- 1). Wojewody Małopolskiego,
- 2). Organu Założycielskiego,
- 3). Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Lekarzy w Okręgowej Izbie Lekarskiej,

- 4). Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Pielęgniarek i Położnych w Okręgowej Izbie Pielęgniarek i Położnych,
- 5). Rzecznika Praw Obywatelskich.

§ 14

W razie zawinionego naruszenia praw pacjenta - Pacjent ma prawo, wystąpić z pozwem cywilnym do sądu rejonowego właściwego dla miejsca siedziby Szpitala Specjalistycznego im. Henryka Klimontowicza w Gorlicach z wnioskiem o przyznanie odszkodowania.

Rozdział VIII Obowiązki Pacjenta przebywającego w Zakładzie

§ 15

Pacjent jest obowiązany do:

- 1). przestrzegania Karty Praw i Obowiązków Pacjenta,
- 2). przestrzegania obowiązujących przepisów porządkowych,
- 3). przestrzegania zaleceń lekarskich i pielęgniarskich,
- 4). okazywania szacunku osobom odpowiedzialnym za leczenie i opiekę oraz innym pacjentom,
- 5). poszanowania przedmiotów, mebli i innego wyposażenia oddanego dla Jego potrzeb w czasie Jego pobytu w Zakładzie.

§ 16

Pacjent, którego stan zdrowia nie wymaga dalszego pobytu w Zakładzie – ponosi koszty pobytu w szpitalu od terminu określonego przez Dyrektora Zakładu. Dotyczy to także pacjentów posiadających uprawnienia do bezpłatnych świadczeń.

Rozdział IX Inne przepisy

§ 17

1. Zakład ma prawo wypisać Pacjenta w sytuacjach:
  - 1). gdy stan zdrowia nie wymaga dalszego leczenia w Zakładzie,
  - 2). na żądanie osoby przebywającej w szpitalu lub jej przedstawiciela ustawowego,
  - 3). gdy Pacjent przebywający w szpitalu, w sposób rażący narusza regulamin porządkowy, a nie zachodzi obawa, że odmowa lub zaprzestanie udzielania świadczeń może spowodować bezpośrednio niebezpieczeństwo jego życia lub zdrowia albo życia lub zdrowia innych osób.
2. Jeżeli przedstawiciel ustawowy żąda wypisania ze Szpitala osoby, której stan zdrowia wymaga leczenia w Szpitalu, Dyrektor Zakładu lub lekarz przez niego upoważniony może odmówić wypisania do czasu wydania w tej sprawie orzeczenia przez właściwy ze względu na siedzibę Zakładu sąd opiekuńczy, chyba że właściwe przepisy stanowią inaczej. Właściwy sąd opiekuńczy zawiadamiany jest niezwłocznie o odmowie wypisania ze Szpitala i przyczynach odmowy.

§ 18

Jeżeli przedstawiciel ustawowy lub opiekun faktyczny nie odbiera z Zakładu małoletniego lub osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji, a dalszy pobyt Pacjenta w Zakładzie jest bezzasadny - Zakład ma prawo wystąpić do organu gminy właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu Pacjenta o przewiezienie go do miejsca zamieszkania na koszt gminy.

§ 19

W przypadku zagrożenia epidemicznego lub ze względu na warunki przebywania innych osób chorych w Zakładzie – Dyrektor lub upoważniony lekarz może ograniczyć prawo Pacjenta do kontaktu osobistego z osobami z zewnątrz, w tym do sprawowania dodatkowej opieki przez osobę bliską lub inną wskazaną przez Pacjenta.

§ 20

1. Zgoda na działania medyczne może być udzielona przez przedstawiciela prawnego Pacjenta.
2. Jeżeli wymagana jest zgoda przedstawiciela prawnego, a konieczna jest natychmiastowa interwencja medyczna, powinna być ona podjęta, jeżeli nie ma możliwości uzyskania w danej chwili

§ 21

Zwłoki osoby, która zmarła w szpitalu mogą być poddane sekcji, chyba że osoba ta za życia wyraziła sprzeciw lub uczynił to jej przedstawiciel ustawowy.

Nie dotyczy to sytuacji:

- 1). określonych w Kodeksie postępowania karnego,
- 2). gdy przyczyny zgonu nie można ustalić w sposób jednoznaczny,
- 3). gdy zgon nastąpił przed upływem 12 godzin od przyjęcia do Zakładu.